

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 2, Article Number: 3C0065

SOCIAL SCIENCES

Received: November 2010

Accepted: February 2011

Series : 3C

ISSN : 1308-7444

© 2010 www.newwsa.com

Mustafa Hotamışlı

Aslı Karcı

Hurmet Çetinel

Feride Çetinkaya

Afyon Kocatepe University

hotamisli@aku.edu.tr

Afyon-Turkey

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİSYENLİĞE MESLEK OLARAK BAKIŞI:
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ ve EĞİTİM FAKÜLTESİNDE
KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA**

ÖZET

Çalışma, Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) ve Eğitim Fakültesi (EF) öğrencilerinin, akademisyenliğe meslek olarak bakışlarının belirlenmesini amaçlamaktadır. Verilerin analizinde, Faktör Analizi, Independent Samples T-Testi, Tek Yönlü Anova Testi ve Tukey Testi'nden yararlanılmıştır. Araştırmadan, Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF ve EF öğrencilerinde akademisyenlik mesleğine ilişkin, akademik kariyer düşüncelerinin ve akademisyenliğin meslek olarak algılarının henüz tam anlamıyla şekillenmemiş olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akademisyenliğe Bakış, Akademisyenlik Mesleği, Akademisyen, Üniversite Öğrencileri.

**VIEW OF THE UNDERGRADUATES TOWARDS ACADEMICIAN AS A CAREER: A
COMPARATIVE RESEARCH IN FACULTY OF ECONOMIS AND ADMINISTRATIVE
SCIENCES AND FACULTY OF EDUCATION**

ABSTRACT

This study aims to determine the view of the undergraduates of Faculty of Economics and Administrative Sciences (FEAS) and Faculty of Education (FE), towards academician as a career in Afyon Kocatepe University. Factor Analysis, Independent Samples T-Test, One-way Anova Test and Tukey Test have been respectively used on the analysis of the data. It can be concluded that the vision for academician career has not yet fully been formed among the undergraduates of FEAS and FE, concerning being an academician.

Keywords: View to Academician, Academician Job, Academics, Undergraduates.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Üniversiteden mezun olmuş bireyin meslek seçimi için önünde; girişimcilik ya da özel ve kamu işlerinde memurluk veya akademisyenlik doğrultusunda kariyer seçenekleri bulunmaktadır. Kariyer, bir insanın çalışabileceği yıllar boyunca, herhangi bir iş alanında adım adım ve sürekli olarak ilerlemesi, deney ve yetenek kazanması anlamına gelmektedir (Eryiğit, 2000: 3). Diğer yandan kariyer; bireylerin geleceğini ifade etmektedir ve bireyler vizyonlarının bir gereği olarak kariyerlerine bağlı olurlar. Ayrıca kariyer, bireyin statüsünün gelişmesini ifade eder ve aynı zamanda statü sembolüdür. Birey bu sembolü iş dışı yaşamında da kullanır (Ergün, 2007: 3- 4; Özdevecioğlu; Aytaş, 2007: 3). Buna; öğretim elemanı (Prof, Doçent, Yrd.Doç vd.) avukat, subay, müsteşar ünvanları örnek verilebilir (Noe, 2009: 400).

Akademisyen, bilim adamı üniversite ve benzeri yüksek öğrenim kurumlarında öğretimi gerçekleştiren, araştırma yapan ve özgün araştırmalarıyla alanına katkıda bulunan kişilere verilen genel mesleki unvandır. Akademik çalışmaları sosyal bilimler, insan bilimleri veya doğa bilimleri gibi alanlarda olabilir. Üniversitelerde ve araştırma kurumlarında görev yapan öğretim yardımcıları, okutmanlar, öğretim görevlileri, öğretim üyeleri, yardımcı doçentler, doçentler, araştırma profesörleri, profesörler ve ordinaryüs profesörler farklı derecelerden akademisyenlerdir (<http://tr.wikipedia.org/wiki/Akademisyen>). Diğer taraftan akademisyenler; bir ülkenin geleceğini belirleyen, topluma yön veren kişilerdir. Bununla birlikte akademisyenlik, toplumun geleceğini oluşturan genç bireyleri mesleki yönden eğitme, rehberlik yapma yönleriyle önemli, saygınlığı, güvenilirliği kabul edilen bir meslek olma özelliğini taşımaktadır. Akademisyenlik, araştırmacılık ve eğitim gibi iki farklı yönü olan, bilgi üretmek ve yaymakla ilgili sorumluluklar içeren ve bu özellikleri gereği "bilgi işçileri" sınıfına dahil olan bir meslektir (Timurcanday Özmen, Süral Özer, Ömür, Saatçioğlu, 2005: 1). Üniversiteler, eğitim örgütleri içinde en üstte yer alan kurumlardır. Toplumsal yapıda oldukça önemli yer tutmaktadırlar. Bu kurumlarda çalışan akademisyenlerin gerek kendi gelişimleri gerekse yetiştirdikleri öğrencilerin gelişimleri açısından akademisyenlik, son derece önemli bir meslektir (Argon, Kösterelioğlu, 2006: 4). Diğer taraftan, üniversite öğretim üyelerinin ya da yüksek okul öğretmenlerinin mesleki gelişme konusunda özellikle yoğunlaştıklarına dair literatür veya araştırma yeterince bulunmamaktadır. Bu durum özellikle bireylerin akademik kariyer tercihlerinde yönlendirici faktörlerdendir (Lindholm, 2004: 603).

Haliç Üniversitesinde "üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri" konulu bir araştırmada; birinci derecede önceliği kendi işini kurma (%45,6), ikinci derecede önceliği özel sektörde çalışma (%25,8), üçüncü derecede önceliği akademisyenlik (%8), dördüncü derecede önceliği ise baba mesleğini sürdürme (%7,6) almıştır (Arslan, 2002:6). Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinden 590 kişide mezuniyet sonrası kariyer tercihine ilişkin araştırmada 345 öğrenci (%77.5)'i TUS'nda başarılı oldukları zaman akademik kariyer yapmak istediklerini belirtmişlerdir (Yarış vd.,2001:233).

Cinsiyetin kariyer kararı vermede önemli ve belirleyici rolü bulunmaktadır (Betz ve Hackett, 1981: 400; Gati vd.,1995:204; Lent vd.,1994:75). İngilterede tıp öğrencilerinde yapılan araştırmada ise kısa vadeli kariyer düşünceleri farklılık gösterirken uzun vadede kariyer tercihlerinde önemli değişiklik görülmemiştir (Lambert vd.,2006;514). ABD Kent Üniversitesinde, Konaklama Bölümünde 360 öğrenci üzerinde, konaklama sektöründeki kariyer geleceklerini

belirlemeye ilişkin yapılan araştırmada, etken faktörlerden ilk sırada cinsiyet, ikinci sırada ise akademik pozisyon ortaya çıkmıştır (Chuang ve Jenkins: 520).

Yükseköğretimde, görev yapan çeşitli akademik personelin ünvanları açısından en üst sırada Öğretim Üyeleri (Profesör, Doçent ve Yardımcı Doçent)'dir. Öğretim Görevlisi; ders vermek ve uygulama yaptırmakla yükümlü bir öğretim elemanıdır. Öğretim Yardımcıları; yükseköğretim kurumlarında, belirli süreler için görevlendirilen, araştırma görevlileri, uzmanlar, çeviriciler ve eğitim öğretim planlamacılarıdır (2547 Sayılı Yök Kanunu, Madde 26- 25- 24- 23- 31- 32- 33- 34). Akademik kadro ünvanlarının genel olanı, Öğretim Elemanları kavramıdır. Öğretim Elemanı; Yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, okutmanlar ile öğretim yardımcılardır. Ancak çoğu zaman akademik ve akademik olmayan çevrelerde, görsel ve yazılı iletişim araçlarında "Prof.Dr., Doç.Dr., Yrd.Doç.Dr." olan Öğretim Üyelerine yanlışlıkla "Öğretim Görevlisi kavramı kullanılmaktadır. Bazen de Öğretim Görevlisi olan kişi için, Öğretim Üyesi ünvanının kullanıldığı görülmektedir. Türkiye'de akademisyen olmak için gerekli bazı şartlar gerekmektedir. (2547 Sayılı Yök Kanunu, Madde 50: Lisans Üstü öğretim Usul ve Şartları).

Akademisyenlerin görevleri 2547 Sayılı Yök Kanunu'nun 22. maddesinde belirtilmiştir. Bununla birlikte akademisyenlerin öğretim sürecinde, öğrencilere mesleki gelecekleri konusunda da bilgi vermeleri gerekmektedir. Çünkü kariyer evrelerinin 18- 25 yaş ve kurma keşfetme, reşit kariyer döneminde (Noe, 2009: 405; Uyargil vd., 2009: 268; Sabuncuoğlu, 2008: 174; Bayraktaroğlu; 2006: 245) mesleklere ilişkin yeterli bilgileri bulunmamaktadır (Hermanowicz, 2009: 38; Gonçalves, 2009: 24; Bess,1997: 314). Bu kapsamda bilgi verilmesi gereken mesleklerden birisi de akademisyenliktir. Diğer taraftan akademisyen bireyin, yukarıda belirtilen akademik yönlendirmeyi gerçekleştirme derecesi göreceli ve ayrıca önemli bir konudur.

Araştırma, üniversite öğrencilerinin akademisyenliğe meslek olarak bakışlarını belirlemeye ilişkindir. Literatür kapsamında; Kariyer, Akademisyenlik Kavramı, Türkiye'de Üniversitelerde Bulunan Akademik Kadro Ünvanları, Akademisyenin Görevleri ve Türkiye'de Akademisyen Olmak İçin Gerekli Şartlar incelenmiştir. Araştırma kısmında ise Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF ve EF öğrencilerinin akademisyenlik mesleğine ilişkin bakışları karşılaştırmalı olarak analiz edilmeye çalışılmıştır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu çalışma, toplumun geleceğini oluşturan genç bireyleri mesleki yönden eğitme, yaşama hazırlama, rehberlik yapma yönleriyle önemli, saygınlığı ve güvenilirliği kabul edilen bir meslek olan Akademisyenliğe meslek olarak bakışlarını ortaya koymaya çalışması itibarıyla önemli bulunmaktadır. Araştırmanın amacı, Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF ve EF öğrencilerinin akademisyenliğe meslek olarak bakışlarını incelemektir. Üniversite öğrencilerinin akademisyenliğe meslek olarak bakışlarında farkındalığın henüz oluşmamış olması, uygulamada bilimsel boyuttaki eksikliği göstermektedir.

3. ÇALIŞMANIN HİPOTEZLERİ (HYPOTESIS OF THE RESEARCH)

H₁: "Öğrencilerin akademisyenlik mesleğine bakışlarında fakültelerine göre anlamlı bir farklılık vardır."

H₂: "Öğrencilerin akademisyenlik mesleğine bakışlarında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık vardır."

4. ÇALIŞMANIN KAPSAMI (SCOPE OF THE RESEARCH)

Araştırmamızın evrenini, Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF ve EF öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma, evren içerisinde her fakülte için "tesadüfi örnekleme yöntemi" ile seçilmiş ve her bölümdeki öğrenci sayısının %35'ine denk gelen öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmamızın veri toplama aşamasında, 1374 öğrenciye (%35'ine) ulaşılmış ve verilerin elde edilmesi için söz konusu örneklem grubu üzerinde araştırmaya konu olan anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları örneklem grubu ile sınırlıdır. Dolayısıyla, örneklem hacmi 1374 öğrenci olarak belirlenmiştir.

5. ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ (METHOD OF THE RESEARCH)

Araştırmamızda, veri toplamak amacıyla anket tekniğinden yararlanılmıştır. Ölçek uzman görüşüne göre geliştirilmiştir. Anketin ilk bölümünde demografik bilgilere, ikinci bölümde ise mesleki özellikler, kariyer ve sosyo-ekonomik boyutlarına ilişkin ifadeler yer verilmiştir. İfadeler 5'li likert ölçeğine göre düzenlenmiş sorulardan oluşmuştur.

Araştırmamızda elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, SPSS 16.00 istatistik paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde sırasıyla; frekans tabloları, güvenilirlik analizi, Faktör Analizi, Independent Samples T- Testi, Tek Yönlü Anova Testi, Tukey Testi analizinden yararlanılmış ve araştırma hipotezleri test edilmiştir.

6. UYGULAMA (APPLICATION)

6.1. Güvenilirlik Testleri (Tests of Reliability)

Araştırma kapsamında kullanılan ölçeğin iç tutarlılığı "Cronbach Alpha Katsayısı" ile değerlendirilmiştir. Cronbach's Alpha Analizi sonucunda ölçeğin yüksek bir güvenilirlik oranına sahip olduğu tespit edilmiştir (alpha=,904). Anket sorularının tamamı, faktör analizine tabi tutularak varyans temsil eden faktörler belirlenmiş ve "Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Testi" ile faktör analizinin güvenilirliği test edilmiştir. KMO Testi sonucuna göre, yapılan faktör analizi yüksek güvenilirliğe (0.934) sahiptir (Yelkikalan, Erden, 2009:167). Tablodan görüldüğü gibi Bartlett testinde anlamlıdır (sig). Buna göre değişkenler arasında yüksek korelasyonlar mevcuttur, başka bir ifadeyle veri setimiz faktör analizi için uygundur.

Tablo 1. KMO ve Bartlett'in Testi
(Table 1. KMO and Bartlett's Test)

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,934
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1,349E4
	Df	190
	Sig.	,000

6.2. Frekans Dağılımları (Dispersion of Frequency)

Araştırma bulgularına ilişkin frekans dağılımları Tablo 2'de ve frekans dağılımlarına ait ortalama değerler Tablo 3'de belirtilmektedir.

Tablo 2. Araştırma bulgularına ilişkin frekans dağılımları
(Table 2. Frequency dispersions concerning research findings)

Demografik Özellikler			Sayı	Yüzde
Fakülte		İİBF	880	64
		E. F.	494	36
Cinsiyet	İİBF	Erkek	373	27,1
		Bayan	507	36,9
	E. F.	Erkek	183	13,3
		Bayan	311	22,6

Tablo 2; araştırmaya katılan öğrencilerin fakülteleri ve cinsiyetleri açısından dağılımları göstermektedir. Tablo 2'ye bakıldığında, anket İİBF'den 880 öğrenciye (dağılım içindeki yüzdesi 64), EF'nden ise 494 (dağılım içindeki yüzdesi 36) lisans öğrencisine uygulanmıştır. Fakültelerin cinsiyet dağılımlarına bakıldığında ise deneklerin 373 erkek öğrenci (dağılım içindeki yüzdesi 27,1), 507 bayan öğrenci (dağılım içindeki yüzdesi 36,9) olmak üzere İİBF'dendir. EF'nde ise anket uygulanan erkek öğrenci sayısı 183 (dağılım içindeki yüzdesi 13,3), bayan öğrenci sayısı 311 (dağılım içindeki yüzdesi 22,6)' dir.

Tablo 3. Araştırma bulgularına ilişkin ortalama değerler
(Table 3. Means values concerning to research findings)

Demografik Özellikler	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Fakülte	1374	1	2	1,36	0,480	1374
Cinsiyet	1374	1	4	2,31	1,101	1374

6.3. Bulgular (Findings)

6.3.1. Faktör Analizi (Factor Analyse)

Anket sorularının tamamı, faktör analizine tabi tutularak varyansı temsil eden faktörler belirlenmiş ve "Kaiser- Meyer- Olkin (KMO) Testi" ile faktör analizinin güvenilirliği test edilmiştir. KMO Testi sonucuna göre, yapılan faktör analizi yüksek güvenilirliğe (0.934) sahiptir. Cronbach's Alpha Analizi sonucunda ölçeğin yüksek bir güvenilirlik oranına sahip olduğu tespit edilmiştir (alpha=,904).

6.3.1.1. Faktörlerin İstatistiksel Analizleri ve Hipotez Testleri (Stastical Analyses of Factors and Hypotesis Tests)

Faktörlerin istatistiksel analizleri kapsamında, Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF ve EF öğrencilerinin akademisyenlik mesleğine bakışları ile fakülte ve cinsiyet gibi değişkenler arasında, anlamlı bir farklılık olup olmadığı tespit edilmiştir.

6.4. Bulguların Değerlemesi (Evaluation of Findings)
6.4.1. Fakülte Değişkeni Bulgularının Boyutlara Göre Değerlendirmesi (Assesment of Faculty Variable Findings According to Sizes)

Tablo 4. Fakülte farklılıklarına ilişkin bağımsız t testi
 (Table 4. Independent t test concerning differences)

Faktör Boyutları	Fakülte	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	T	Sig. (2-tailed)
Fakültede akademisyenliğin meslek olarak tanıtımı konusunda bilgi verildiğini düşünüyorum	İİBF	880	2,00	1,089	0,037	3,397	0,001
	EF	494	1,80	0,976	0,044		
Öğretim elemanları beni akademisyenliğe yönlendirmektedir	İİBF	880	2,04	1,114	0,038	2,496	0,013
	EF	494	1,89	1,012	0,046		
Çevrem (ailem, akrabalarım, arkadaşlarım) beni akademisyenliğe yönlendirmektedir	İİBF	880	2,70	1,326	0,045	3,959	0,000
	EF	494	2,42	1,219	0,055		
Kendi kendime akademisyenliği tercih etmekteyim.	İİBF	880	2,75	1,251	0,042	2,645	0,008
	EF	494	2,57	1,208	0,054		
Akademik çalışmaların toplumsal yaşama önemli katkıları olması bu mesleği seçmemde etkilidir.	İİBF	880	3,24	1,230	0,041	2,762	0,006
	EF	494	3,05	1,250	0,056		
Emeklilik öncesi ve sonrasında, uzun süre artan yüksek gelir elde etme imkânı sunması, bu mesleği seçmemde etkilidir.	İİBF	880	3,21	1,272	0,043	2,023	0,043
	EF	494	3,06	1,257	0,057		
Akademik çalışmalarla elde edilen ünvan artışlarının getirdiği ek gelirler bu mesleği seçmemde etkilidir.	İİBF	880	3,22	1,240	0,042	2,017	0,044
	EF	494	3,08	1,263	0,057		
Akademisyenlikten arta kalan zamanda gelir getirici ek iş yapma olanağının olması bu mesleği seçmemde etkilidir.	İİBF	880	2,77	1,265	0,043	2,506	0,012
	EF	494	2,59	1,201	0,054		
Mesleki özellik	İİBF	880	3,07	0,780	0,026	0,734	0,463
	EF	494	3,04	0,864	0,039		
Kariyer	İİBF	880	2,42	0,817	0,028	3,987	0,000
	EF	494	2,24	0,819	0,037		
Sosyo-ekonomik	İİBF	880	3,12	0,914	0,031	2,484	0,013
	EF	494	2,99	0,948	0,043		

Anketten elde edilen sonuçlar, tablo 5 üzerinde düzenlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 5. 5'li derecelendirme ölçek puan aralığı
(Table 5. Score range of quintette rating)

Seçenekler	Verilen Puanlar	Puan Aralığı
Hiç Katılmıyorum	1	1,00-1,79
Katılmıyorum	2	1,80-2,59
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	3	2,60-3,39
Katılıyorum	4	3,40-4,19
Tamamen Katılıyorum	5	4,20-5,00

"Fakültede akademisyenliğin meslek olarak tanıtımı konusunda bilgi verildiğini düşünüyorum" ifadesine göre, İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır (sig: 0,001). İİBF öğrencilerinin bu ifadeye verdiği cevapların ortalaması 2,00 iken, EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 1,80'dir. İİBF öğrencileri "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, EF öğrencileri de bu ifadeye "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir. Bu cevaplar doğrultusunda fakültelerde, akademisyenlik mesleğine yönelik herhangi bir bilgilendirme yapılmadığı söylenebilir.

"Öğretim Elemanları beni akademisyenliğe yönlendirmektedir" ifadesine göre İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır (sig: 0,013). İİBF öğrencilerinin bu ifadeye verdiği cevapların ortalaması 2,04 iken, EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 1,89'dur. İİBF öğrencileri "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, EF öğrencileri de bu ifadeye "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir. Dolayısıyla hem İİBF'deki hem de EF'ndeki öğretim elemanları, öğrencileri akademisyenliğe yönlendirmemektedir.

"Çevrem(ailem, akrabalarım, arkadaşlarım) beni akademisyenliğe yönlendirmektedir" ifadesine göre İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır (sig: 0,000). İİBF öğrencilerinin bu ifadeye verdiği cevapların ortalaması 2,70 iken EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 2,42'dir. İİBF öğrencileri "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, EF öğrencileri de bu ifadeye "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir. Dolayısıyla İİBF öğrencilerini, çevresi (aile, akraba, arkadaşlar) kısmen etkilemekteyken, EF öğrencilerini çevresi (aile, akraba ve arkadaşlar) akademisyenliğe yönlendirmemektedir.

"Kendi kendime akademisyenliği tercih etmekteyim" ifadesine göre, İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır (sig: 0,008). İİBF öğrencilerinin bu ifadeye verdiği cevapların ortalaması 2,75 iken EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 2,57'dir. İİBF öğrencileri "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, EF öğrencileri de bu ifadeye "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir. Bu cevaplar, İİBF öğrencilerinin akademisyenliği tercihinde kararsız olduğunu gösterirken, EF öğrencilerinin akademisyenlik mesleğini tercihlerinde daha olumsuz düşündüğünü göstermektedir.

"Akademik çalışmaların toplumsal yaşama önemli katkıları olması bu mesleği seçmemde etkilidir" ifadesine göre, İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır (sig: 0,006). İİBF öğrencilerinin bu ifadeye verdiği cevapların ortalaması 3,24 iken, EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 3,05'dir. İİBF öğrencileri "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, EF öğrencileri de bu ifadeye "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir. İki fakülte öğrencilerinin de, akademik çalışmaların

toplumsal yaşama önemli katkılarının olmasının akademisyenliği seçmelerinde etkili olduğu konusunda kararsız oldukları görülmektedir.

"Emeklilik öncesi ve sonrasında, uzun süre artan yüksek gelir elde etme imkânı sunması, bu mesleği seçmemde etkilidir" ifadesine göre, İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır (sig: 0,043). İİBF öğrencilerinin bu ifadeye verdiği cevapların ortalaması 3,21 iken EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 3,06'dır. İİBF öğrencileri "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, EF öğrencileri de bu ifadeye "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir. İİBF ve EF öğrencileri Akademisyenliğin emeklilik öncesi ve sonrasında, uzun süre artan gelir elde etme imkanı sunmasının akademisyenliği seçmelerinde etkili olduğu ifadesine kararsızlıkla yaklaşmışlardır.

"Akademik çalışmalarla elde edilen ünvan artışlarının getirdiği ek gelirler bu mesleği seçmemde etkilidir" ifadesine göre, İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır (sig. 0,044). İİBF öğrencilerinin bu ifadeye verdiği cevapların ortalaması 3,22 iken EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 3,08'dir. İİBF öğrencileri "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken EF öğrencileri de bu ifadeye "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir. Bu cevaplar hem İİBF öğrencilerinin hem de EF öğrencilerinin Akademik çalışmalarla elde edilen ünvan artışlarının getirdiği ek gelirler bu mesleği seçmelerinde etkilidir ifadesine kararsızlıkla yaklaştıklarını göstermektedir.

"Akademisyenlikten arta kalan zamanda gelir getirici ek iş yapma olanağının olması bu mesleği seçmemde etkilidir" ifadesine göre, İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır (sig. 0,012). İİBF öğrencilerinin bu ifadeye verdiği cevapların ortalaması 2,77 iken EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 2,59'dur. İİBF öğrencileri "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken EF öğrencileri de bu ifadeye "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir. Dolayısıyla İİBF öğrencileri Akademisyenlikten arta kalan zamanda, gelir getirici ek iş yapma olanağının olması bu mesleği seçmelerinde etkilidir ifadesine kararsızlıkla yaklaşırlarken, EF öğrencilerini etkilememektedir.

Mesleki özellik boyutunda fakülteler arasında, Sig. Değeri 0,463> 0,05 olduğu için anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Kariyer boyutunda, İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır (sig. 0,000). İİBF öğrencilerinin bu boyuta verdiği cevapların ortalaması 2,42 iken EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 2,24'dur. İİBF öğrencileri "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken EF öğrencileri de bu boyuta "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir.

Sosyo-ekonomik boyutunda, İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır (sig. 0,013). İİBF öğrencilerinin bu boyuta verdiği cevapların ortalaması 3,12 iken EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 2,99'dur. İİBF öğrencileri "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken EF öğrencileri de bu boyuta "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir.

Tablo genel olarak değerlendirildiğinde, fakülteler arasında öğrencilerin cevapları doğrultusunda akademisyenlik mesleği için kararsızlık ön plana çıkmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda, öğrencilerin akademisyenlik mesleğine bakışlarında, fakültelerine göre anlamlı bir farklılık vardır hipotezi boyutlar dikkate alındığında, mesleki özellikler boyutu anlamlı çıkmadığından H1hipotezi kısmen kabul edilmiştir.

6.4.2. Cinsiyet Değişkeni Bulgularının Boyutlara Göre Değerlendirmesi (Assesment of Gender Variable Findings According to Sizes)

Katılımcıların cinsiyet değişkenine bağlı olarak boyutlar ve maddeler ($p<.05$) ile ilgili görüşlerinin tespit edilebilmesi ve aralarında anlamlı bir farklılık olup olmadığının belirlenmesi için ANOVA testi uygulanmış ve anlamlı bir fark olan düzeylerde Tukey Analizi ile test edilerek sonuçlar Tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 6. Cinsiyet farklılıklarına ilişkin one way anova testi
(Table 6. One way anova testi concerning to gender differences)

	Cinsiyet	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	F	P	AF
Fakültede akademisyenliğin meslek olarak tanıtımı konusunda bilgi verildiğini düşünüyorum.	İİBF	1.Erkek	373	2,01	1,114	3,931	0,008	4-1,2
		2.Bayan	507	2,00	1,071			
	EF	3.Erkek	183	1,83	1,053			
		4.Bayan	311	1,78	0,928			
Öğretim elemanları beni akademisyenliğe yönlendirmektedir.	İİBF	1.Erkek	373	2,03	1,158	3,592	0,013	4-1,2
		2.Bayan	507	2,05	1,082			
	EF	3.Erkek	183	2,03	1,133			
		4.Bayan	311	1,81	0,925			
Çevrem (ailem, akrabaları m, arkadaşlarım) beni akademisyenliğe yönlendirmektedir.	İİBF	1.Erkek	373	2,59	1,303	6,621	0,000	2-3,4
		2.Bayan	507	2,78	1,337			
	EF	3.Erkek	183	2,38	1,207			
		4.Bayan	311	2,44	1,227			
Kendi kendime akademisyenliği tercih etmekteyim.	İİBF	1.Erkek	373	2,80	1,280	2,957	0,031	1-4
		2.Bayan	507	2,72	1,229			
	EF	3.Erkek	183	2,64	1,296			
		4.Bayan	311	2,53	1,152			
Akademisyenliğin özveri gerektirdiğine inanıyorum.	İİBF	1.Erkek	373	3,79	1,118	3,494	0,015	1-2
		2.Bayan	507	4,03	1,066			
	EF	3.Erkek	183	3,83	1,266			
		4.Bayan	311	3,91	1,088			
Saygın bir sosyal statü sağlaması bu mesleği seçmemde etkilidir.	İİBF	1.Erkek	373	3,26	1,272	2,666	0,046	
		2.Bayan	507	3,45	1,219			
	EF	3.Erkek	183	3,20	1,221			
		4.Bayan	311	3,31	1,192			
Emeklilik öncesi ve sonrasında, uzun süre artan yüksek gelir elde etme imkânı sunması, bu mesleği seçmemde etkilidir.	İİBF	1.Erkek	373	3,11	1,262	3,323	0,019	2-4
		2.Bayan	507	3,28	1,276			
	EF	3.Erkek	183	3,17	1,266			
		4.Bayan	311	3,00	1,250			

Tablo 6'nın devamı

Akademik çalışmalarla elde edilen ünvan artışlarının getirdiği ek gelirler bu mesleği seçmemde etkilidir.	İİBF	1.Erkek	373	3,13	1,263	0,065	3,39 5	0,017	2-4
		2.Bayan	507	3,29	1,219	0,054			
	EF	3.Erkek	183	3,20	1,277	0,094			
		4.Bayan	311	3,23	1,251	0,071			
İş güvencesinin varlığı bu mesleği seçmemde etkilidir.	İİBF	1.Erkek	373	3,27	1,248	0,065	2,86 1	0,036	2-4
		2.Bayan	507	3,46	1,198	0,053			
	EF	3.Erkek	183	3,31	1,286	0,095			
		4.Bayan	311	3,23	1,251	0,071			
Akademisyenlikten arta kalan zamanda gelir getirici ek iş yapma olanağının olması bu mesleği seçmemde etkilidir.	İİBF	1.Erkek	373	2,62	1,263	0,065	5,96 0	0,000	1-2
		2.Bayan	507	2,87	1,257	0,056			
	EF	3.Erkek	183	2,72	1,256	0,093			
		4.Bayan	311	2,52	1,163	0,066			
Mesleki özellik	İİBF	1.Erkek	373	3,04	0,792	0,041	1,47 8	0,219	
		2.Bayan	507	3,09	0,772	0,034			
	EF	3.Erkek	183	3,12	0,986	0,073			
		4.Bayan	311	2,99	0,780	0,044			
Kariyer	İİBF	1.Erkek	373	2,40	0,847	0,044	6,15 4	0,000	4-1,2
		2.Bayan	507	2,43	0,794	0,035			
	EF	3.Erkek	183	2,31	0,924	0,068			
		4.Bayan	311	2,19	0,749	0,042			
Sosyo-ekonomik	İİBF	1.Erkek	373	3,05	0,908	0,047	3,89 4	0,009	2-4
		2.Bayan	507	3,17	0,915	0,041			
	EF	3.Erkek	183	3,06	0,978	0,072			
		4.Bayan	311	2,95	0,930	0,053			

"Mesleki özellikler" boyutunda, İİBF erkek öğrencileri ($\bar{X}=3,04$) ve EF erkek öğrencileri ($X=3,12$) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, İİBF bayan öğrencileri ($X=3,09$) "ne katılıyorum ne katılmıyorum", EF bayan öğrencileri ($X=2,99$) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Yapılan analiz sonucunda, cinsiyet grupları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=1,478$; $p=,219$).

"Kariyer" boyutunda, İİBF erkek öğrencileri ($X=2,40$) ve EF erkek öğrencileri ($X=2,31$) "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, İİBF bayan öğrencileri ($X=2,43$) ve EF bayan öğrencileri ($X=2,19$) "katılmıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Yapılan analiz sonucunda cinsiyet grupları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=6,154$; $p=,000$, $AF=4-1,2$). Bu farklılık, EF bayan öğrencileri ile İİBF erkek ve bayan öğrencileri arasında görülmüştür.

"Sosyo-ekonomi" boyutunda, İİBF erkek öğrencileri ($X=3,05$) ve EF erkek öğrencileri ($X=3,06$) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, İİBF bayan öğrencileri ($X=3,17$) ve EF bayan öğrencileri ($X=2,95$) de "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Yapılan analiz sonucunda, cinsiyet grupları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=3,894$; $p=,009$, $AF=2-4$). Bu farklılık İİBF bayan öğrencileri ile EF bayan öğrencileri arasında görülmüştür. Ayrıca kariyer faktörü ve sosyo-

ekonomik faktörleri incelendiğinde İİBF'de bayan öğrenciler akademisyenliğe daha olumlu bakarken EF'nde erkek öğrenciler bayan öğrencilere göre daha olumlu bakmaktadır.

"Fakültede akademisyenliğin meslek olarak tanıtımı konusunda bilgi verildiğini düşünüyorum." (Md.9) ifadesinde, İİBF erkek öğrencileri (X= 2,01) ve EF erkek öğrencileri (X= 1,83) "katılmıyorum", İİBF bayan öğrencileri (X= 2,00) "katılmıyorum" ve EF bayan öğrencileri (X= 1,78) "hiç katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir (F=3,931; p=,008; AF= 4-1,2). Cinsiyet grupları arasında anlamlı fark vardır. Bu farklılık, EF bayan öğrencileri ile İİBF erkek ve bayan öğrencileri arasındadır. Ayrıca hem İİBF öğrencileri hem de EF öğrencileri, fakültede akademisyenliğin meslek olarak tanıtımı konusunda bilgi verildiğini düşünmemektedirler.

"Öğretim Elemanları beni akademisyenliğe yönlendirmektedir." (Md.10) ifadesinde, İİBF erkek öğrencileri (X= 2,03) ve EF erkek öğrencileri (X= 2,03) "katılmıyorum", İİBF bayan öğrencileri (X= 2,05) "katılmıyorum" ve EF bayan öğrencileri (X= 1,81) "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir (F=3,592; p=,013; AF= 4-1,2). Cinsiyet grupları arasında anlamlı fark vardır. Bu farklılık, EF bayan öğrencileri ile İİBF erkek ve bayan öğrencileri arasındadır. Bu cevaplar, her iki fakülte öğrencilerini de Öğretim elemanlarının akademisyenliğe yönlendirmediklerini göstermektedir.

"Çevrem (ailem, akrabalarım, arkadaşlarım) beni akademisyenliğe yönlendirmektedir." (Md.11) ifadesinde, İİBF erkek öğrencileri (X= 2,59) ve EF erkek öğrencileri (X= 2,38) "katılmıyorum", İİBF bayan öğrencileri (X= 2,78) "ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve EF bayan öğrencileri (X= 2,44) "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir (F=3,592; p=,013; AF= 4-1,2). Cinsiyet grupları arasında anlamlı fark vardır. Bu farklılık EF bayan öğrencileri ile İİBF erkek ve bayan öğrencileri arasındadır. Dolayısıyla İİBF ve EF erkek öğrencileri ve EF bayan öğrencileri Çevresinin (aile, akrabalar, arkadaşlar) akademisyenliğe yönlendirmediğini ifade ederken, İİBF bayan öğrencileri kararsız olduklarını belirtmişlerdir.

"Kendi kendime akademik tercihi tercih etmekteyim." (Md.12) ifadesinde, İİBF erkek öğrencileri (X= 2,80) ve EF erkek öğrencileri (X= 2,64) "ne katılıyorum ne katılmıyorum", İİBF bayan öğrencileri (X= 2,72) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" ve EF bayan öğrencileri (X= 2,53) "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir (F=2,957; p=,031; AF= 1- 4). Cinsiyet grupları arasında anlamlı fark vardır. Bu farklılık, İİBF erkek öğrenciler ile EF bayan öğrenciler arasında görülmüştür.

"Akademisyenliğin özveri gerektirdiğine inanıyorum." (Md.14) ifadesinde, İİBF erkek öğrencileri (X= 3,79) ve EF erkek öğrencileri (X= 3,83) "katılıyorum", İİBF bayan öğrencileri (X= 4,03) "katılıyorum", EF bayan öğrencileri (X= 3,91) "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir (F=3,494; p=,015; AF= 1- 2). Cinsiyet grupları arasında anlamlı fark vardır. Bu fark, İİBF erkek öğrencileri ile İİBF bayan öğrencileri arasında görülmüştür. Her iki fakülte öğrencileri de, akademisyenliğin özveri gerektirdiğine inanmaktadırlar.

"Saygın bir sosyal statü sağlaması bu mesleği seçmemde etkilidir." (Md.20) ifadesinde, İİBF erkek öğrencileri (X= 3,26) ve EF erkek öğrencileri (X= 3,20) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" İİBF bayan öğrencileri (X= 3,45) "katılıyorum" ve EF bayan öğrencileri (X= 3,31) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir (F=2,666; p=,046). Cinsiyet grupları arasında anlamlı fark vardır. Verilen cevaplar doğrultusunda, İİBF ve EF erkek öğrencileri ve EF bayan öğrencileri, "saygın bir sosyal statü bu mesleği seçmelerinde

etkilidir" ifadesine kararsız yaklaşırken, İİBF bayan öğrencileri etkilenmemektedir.

"Emeklilik öncesi ve sonrasında, uzun süre artan yüksek gelir elde etme imkânı sunması, bu mesleği seçmemde etkilidir." (Md.24) ifadesinde İİBF erkek öğrencileri (X= 3,11) ve EF erkek öğrencileri (X= 3,17) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" İİBF bayan öğrencileri (X= 3,28) ve EF bayan öğrencileri (X= 3,00) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir. (F=3,323; p=,019;AF= 2-4) Cinsiyet grupları arasında anlamlı fark vardır. Dolayısıyla her iki fakülte öğrencileri de, "emeklilik öncesi ve sonrasında, uzun süre artan yüksek gelir elde etme imkânı sunması, bu mesleği seçmemde etkilidir" ifadesine kararsız olduklarını belirlemiştir.

"Akademik çalışmalarla elde edilen ünvan artışlarının getirdiği ek gelirler bu mesleği seçmemde etkilidir" etkilidir" (Md.25) ifadesinde, İİBF erkek öğrencileri (X= 3,13) ve EF erkek öğrencileri (X= 3,20) "ne katılıyorum ne katılmıyorum", İİBF bayan öğrencileri (X= 3,29) ve EF bayan öğrencileri (X= 3,23) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir (F=3,395; p=,017;AF= 2-4). Cinsiyet grupları arasında anlamlı fark vardır. İİBF bayan öğrencileri ile EF bayan öğrencileri arasındaki anlamlı farklılık daha güçlü bir şekilde gözlenmiştir.

"İş güvencesinin varlığı bu mesleği seçmemde etkilidir." (Md.26) ifadesinde, İİBF erkek öğrencileri (X= 3,27) ve EF erkek öğrencileri (X= 3,31) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" İİBF bayan öğrencileri (X= 3,46) "katılıyorum" ve EF bayan öğrencileri (X= 3,23) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir. (F=2,861; p=,036;AF= 2-4) Cinsiyet grupları arasında anlamlı fark vardır. Bu anlamlı farklılık özellikle EF erkek öğrencileri ile EF bayan öğrencileri arasındadır. Ayrıca İİBF ve EF erkek öğrencileri ve EF bayan öğrencileri İş güvencesinin varlığı bu mesleği seçmemde etkilidir ifadesine kararsız yaklaşırken, İİBF bayan öğrencilerini etkilemektedir.

"Akademisyenlikten arta kalan zamanda gelir getirici ek iş yapma olanağının olması bu mesleği seçmemde etkilidir." Md.27) ifadesinde, İİBF erkek öğrencileri (X= 2,62) ve EF erkek öğrencileri (X= 2,72) "ne katılıyorum ne katılmıyorum", İİBF bayan öğrencileri (X= 2,87) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" ve EF bayan öğrencileri (X= 2,52) "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmişlerdir (F=5,960; p=,000;AF= 1-2). Cinsiyet grupları arasında anlamlı fark vardır. Bu anlamlı farklılık, özellikle İİBF erkek öğrencileri ile İİBF bayan öğrencileri arasındadır. Dolayısıyla, İİBF ve EF erkek öğrencileri ve İİBF bayan öğrencileri kararsızken, EF bayan öğrencilerini akademisyenlikten arta kalan zamanda gelir getirici ek iş yapma olanağının olması bu mesleği seçmelerinde etkilememektedir.

"Cinsiyet Durumu"na göre öğrencilerin cinsiyetleri ile akademisyenlik mesleğine bakış boyutlarına ilişkin yapılan analizde, kariyer ve sosyo-ekonomik faktöründe anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Mesleki özellikler faktöründe ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Tablo 5'da söz konusu farklılık gösterilmektedir. Buna göre hipotez 2 kısmen kabul edilmektedir (F1= p>0,05, F2= p<0.05, F3= p<0.05).

8. SONUÇ VE ÖNERİLER (RESULT AND RECOMMENDATIONS)

Akademisyenler toplumun gelişmesine yön veren kişilerdir. Her alanda ihtiyaç duyulan insanları eğiten akademisyenlerdir. İyi bir akademisyen aynı zamanda iyi bir rehberdir. Bu kapsamda davranışsal boyutuyla da öğrencilere karşı öğretim elemanının rol modeli sorumluluğu bulunmaktadır.

Diğer taraftan akademisyenlik toplumda güvenilen mesleklerden biridir. Hürriyet gazetesinin yaptırdığı meslek güvenilirlik araştırmasında öğretmenlik birinci sırada ve Profesör (öğretim elemanı) ikinci sırada yer almaktadır (www.hurriyet.com.tr). Ayrıca Uluslar Arası Stratejik Araştırma Eğitim ve Danışma Merkezi Platformunun (USADEM) 2009'da yaptırdığı kurumsal ve mesleki güvenilirlik anketinde yine öğretmenlik birinci sırada Profesör (öğretim elemanı) ikinci sırada yer almaktadır (<http://www.main-board.eu>). Ancak araştırmalarda akademisyenliğin güvenilirliği en yüksek mesleklerden biri olmasına rağmen, ülkemizde meslek gruplarıyla ilgili yapılan web taramasında meslek olarak akademisyenlik kavramına dair tanımlamalara çok az rastlanmıştır (<http://www.google.com.tr>). Bu çalışmayla Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF ve EF öğrencilerinin Akademisyenliğe bakışını ortaya koymaya çalışılmıştır.

Anket sorularının tamamı, faktör analizine tabi tutularak varyansı temsil eden faktörler belirlenmiş ve "Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Testi" ile faktör analizinin güvenilirliği test edilmiştir. KMO Testi sonucuna göre; yapılan faktör analizi yüksek güvenilirliğe (0.934) sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Cronbach's Alpha Analizi sonucunda ölçeğin yüksek bir güvenilirlik oranına sahip olduğu tespit edilmiştir ($\alpha = 0,904$).

Araştırma hipotezlerinin birincisini; öğrencilerin akademisyenlik mesleğine bakışlarında fakültelere göre anlamlı bir farklılık vardır, ikincisini ise; öğrencilerin akademisyenlik mesleğine bakışlarında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık vardır oluşturmaktadır. Yapılan analizler sonucunda mesleki özellikler boyutuna göre hem fakülteler hem de cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($\text{Sig} > 0,05$). Bu nedenle iki hipotez de kısmen kabul edilmiştir.

Araştırmada bulgular; fakülte ve cinsiyet değişkenlerine göre elde edilmiştir. Fakülte değişkenine göre, mesleki özellik boyutunda; İİBF ve EF arasında $\text{Sig. Değeri } 0,463 > 0,05$ olduğu için anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Faktör olarak "mesleki özellikler" boyutunda, İİBF erkek öğrencileri ($X = 3,04$) ve EF erkek öğrencileri ($X = 3,12$) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, İİBF bayan öğrencileri ($X = 3,09$) "ne katılıyorum ne katılmıyorum", EF bayan öğrencileri ($X = 2,99$) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Yapılan analiz sonucunda, cinsiyet grupları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F = 1,478$; $p = 0,219$). Dolayısıyla, her iki fakültenin de erkek ve bayan öğrencilerinin de, akademisyenliği mesleki özellikler açısından tanımadıkları anlaşılmaktadır.

Faktör olarak "Kariyer" boyutunda, İİBF erkek öğrencileri ($X = 2,40$) ve EF erkek öğrencileri ($X = 2,31$) "katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, İİBF bayan öğrencileri ($X = 2,43$) ve EF bayan öğrencileri ($X = 2,19$) "katılmıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Yapılan analiz sonucunda, cinsiyet grupları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F = 6,154$; $p = 0,000$, $AF = 4 - 1,2$). Dolayısıyla, her iki fakültenin de erkek ve bayan öğrencilerinin de, verdiği cevapların 2,60- 3,39 kararsızlık ortalamasının altında olması öğrencilerin akademisyenliği kariyer olarak değerlendirmediklerini göstermektedir.

Faktör olarak "Sosyo-Ekonomik" boyutunda, İİBF ile EF arasında anlamlı bir farklılık vardır ($\text{sig}: 0,013$). İİBF öğrencilerinin bu boyuta verdiği cevapların ortalaması 3,12 iken EF öğrencilerinin cevaplarının ortalaması 2,99'dur. İİBF öğrencileri "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, EF öğrencileri de bu boyuta "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirmektedir. Dolayısıyla, her iki fakülte öğrencilerinin de verdiği cevapların

2,60- 3,39 kararsızlık ortalamasında olması, öğrencilerin akademisyenliğe sosyo-ekonomik açıdan çekimser yaklaştıklarını göstermektedir.

Faktör olarak "Sosyo-ekonomi" boyutunda, İİBF erkek öğrencileri (X= 3,05) ve EF erkek öğrencileri (X= 3,06) "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş bildirirken, İİBF bayan öğrencileri (X= 3,17) ve EF bayan öğrencileri (X= 2,95) de "ne katılıyorum ne katılmıyorum" düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Yapılan analiz sonucunda, cinsiyet grupları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir (F=3,894; p=,009, AF= 2- 4). Bu farklılık, İİBF bayan öğrencileri ile EF bayan öğrencileri arasında görülmüştür. Ayrıca kariyer faktörü ve sosyo-ekonomik faktörleri incelendiğinde, İİBF' de bayan öğrenciler akademisyenliğe daha olumlu bakarken, EF'nde erkek öğrenciler bayan öğrencilere göre daha olumlu bakmaktadır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF ve EF öğrencilerinde, akademisyenlik mesleğine ilişkin akademik kariyer düşüncelerinin ve akademisyenliğin meslek olarak henüz tam anlamıyla şekillenmemiş olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan bu kapsamda ve anketlere verilen cevaplar sonucunda, kararsızlık tutumlarının bulunması da akademisyenlikle ilgili yeterli bilgilerin olmadığını ya da öğretim elemanlarınca bu konuda gerekli yeterince verilmediğini göstermektedir.

Araştırmada ulaşılan bulguların sonucuna göre bazı önerilerde bulunmak mümkündür:

Araştırma kapsamındaki Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF ve EF'nde, var olan Kariyer Ofisleri'nin dışında öğretim elemanları akademik ve öğretim faaliyetlerinin yanında öğretim döneminde kariyer rehberliğini de gerçekleştirmelidirler.

Ayrıca Afyon Kocatepe Üniversitesi ve ülkemizdeki tüm üniversitelerde, geleneksel olarak yapılan kariyer tanıtım günlerinde bizzat akademisyenlerin yapacağı "Akademisyenlik Mesleği Tanıtım Günü"ne de yer verilmelidir.

Kısaca, ülkemizde artan üniversite sayısına bağlı olarak ortaya çıkan öğretim elmanı açığının kaynağı olan nitelikli öğrencilere, akademisyenlikle ilgili yeterli bilgilendirmelerde bulunmalıdırlar.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Argon, T. ve Kösterelioğlu, M., (2006). "Akademisyenlerin Akademik İletişim Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi", [Http://Oc.Eab.Org.Tr/Egtconf/Pdfkitap/Pdf/108.Pdf](http://Oc.Eab.Org.Tr/Egtconf/Pdfkitap/Pdf/108.Pdf), (10.08.2010)
2. Arslan, K., (2002). Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tercihler ve Girişimcilik Eğilimleri, Doğu Üniversitesi Dergisi, Sayı:6, ss:1-11.
3. Bayraktaroğlu, S., (2006). İnsan Kaynakları Yönetimi, 5.Baskı, Sakarya Yayınevi, Sakarya.
4. Bess L.J., (1997). Teaching Well and Liking it, the John Hopkins University Press, London.
5. Betz, N.E. and Hackett, G., (1981). The Relationship of Career-Related Self-Efficacy Expectations to Perceived Career Options of College Women and Men. *Journal of Counseling Psychology*, 28(5), pp:399-410, http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=EJ250898&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=EJ250898 (10.08.2010).
6. Chuang N.K. and Jenkins M.D., (2010). Career Decision Making and Intention: A Study of Hospitality Undergraduate Students, *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 34, pp: 512-531, <http://jht.sagepub.com/content/34/4/512.full.pdf>, (10.08.2010)

7. Eryiğit, S., (2000). Kariyer Yönetimi, Kamu- İş; C:6 S:17/ 2000.
8. Ergün, E., (2007). " İnsan Kaynakları Yönetiminde Kariyer Planlama Ve Bir Uygulama", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul,Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
9. Gati, I., Osipow, S.H., and Givon, M., (1995). Gender Differences In Career Decision Making: The Content and Structure of Preferences. *Journal of Counseling Psychology*, 42, pp:204-216.http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=EJ508005&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=EJ508005, (10.08.2010)
10. Gonçalves, A.J., (2009). "Professional Deveelopment And Teaching Career: Career Phases, Curriculum and Supervision", *Educational Sciences Journal*,8, pp: 21-32, [http://sisifo.fpce.ul.pt/pdfs/S8_ENG_JAlGon%C3%A7alves\(2\).pdf](http://sisifo.fpce.ul.pt/pdfs/S8_ENG_JAlGon%C3%A7alves(2).pdf), (10.08.2010).
11. Hermanowicz, J.C., (2009). *Lives in Science: How Institutions Affect Academic Careers*, London, the University of Chicago Press.
12. İnanç, N., (2006). "Akademik Kadroların İlan Şartları ve İdari Kadrolara Atanacak Akademisyenlerin Taşınması Gereken Akademik Kriterler" *Elektrik-Elektronik-Bilgisayar Mühendislikleri Eğitimi 3. Ulusal Sempozyumu*. İstanbul, Bildiriler Kitabı,ss. 4-6.
13. Lent, R.W., Brown, S.D., and Hackett, G., (1994). *Toward a Unifying Social Cognitive Theory of Career and Academic Interest, Choice, and Performance [Monograph]*. *Journal of Vocational Behavior*, 45, pp:79-122, http://www.sciencedirect.com/science?_ob=ArticleURL&_udi=B6WMN,45PTM0N,5&_user=1390781&_coverDate=08%2F31%2F1994&_rdoc=1&_fmt=high&_orig=search&_origin=search&_sort=d&_docanchor=&_view=c&_searchStrId=1626604119&_rerunOrigin=google&_acct=C000052536&_version=1&_urlVersion=0&_userid=1390781&md5=bae2feb28ecedd07a3a273b8c4be02a5&searchtype=a, (10.08.2010).
14. Lindholm, J.A., (2004). *Pathways to the Professoriate: The Role of Self Others, and Environment in Shaping Academic Career Aspirations*, *The Journal of Higher Education*, Volume 75, Number 6, pp:603-635,http://findarticles.com/p/articles/mi_hb172/is_6_75/ai_n29142398/, (10.08.2010).
15. Noe, A.R., (2009). *İnsan Kaynaklarının Eğitimi ve Geliştirilmesi*, (Çev.) Canan Çetin, Beta Yayınevi, İstanbul.
16. Özdevecioğlu, M. ve Aytaş, A., (2007). "Kariyer Bağlılığı, Mesleki Bağlılık ve Örgütsel Bağlılığın Yaşam Tatmini Üzerindeki Etkisi: İş-Aile Çatışma Rolü", *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Sayı: 28, Ocak-Haziran 2007, ss.1-20, <http://iibf.erciyes.edu.tr/dergi/sayi28/mozdevecioglu.pdf>, (10.08.2010).
17. Sabuncuğlu, Z., (2008). *İnsan Kaynakları Yönetimi*, Alfa Aktüel Yayınları, Bursa.
18. Timurcanday Özmen, Ö., Süral Özer, P. ve Saatçioğlu, Ö., (2005), "Akademisyenlerde Örgütsel Ve Mesleki Bağlılığın İncelenmesine İlişkin Bir Örnek Araştırma", *Dokuz Eylül Üniversitesi, İşletme Fakültesi Dergisi*, Cilt6, Sayı2, 2005, 1-14, İzmir. Http://Web.Deu.Edu.Tr/İsletme/İfddergi/Web_Files/62114.Pdf, (12.05.2010)

19. Uğurlu, O., (2007). "Kariyer Değerleri: Lise Öğrencileri'nin Kariyer Değerleri Üzerine Bir Araştırma", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İnsan Kaynakları Yönetim ve Kariyer Danışmanlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
20. Uyargil, C., Adal, Z., Ataay D.İ., Acar, A.C., Özçelik, A.O., Sadullah, Ö., Dündar, G. ve Tüzüner, L., (2009). İnsan Kaynakları Yönetimi, Beta Yayıncılık, İstanbul.
21. Yarış, F., Topbaş, M., Çan G. ve Özoran Y., (2001). Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Tıp Eğitimi Hakkındaki Düşünceleri, Vol.18, No:4, ss:233-241, <http://dergi.omu.edu.tr/index.php/JECM/article/view/268>, (12.05.2010).
22. www.hurriyet.com.tr/6.Kasim.2006, (12.05.2010).
23. [18.http://www.google.com.tr/#hl=tr&source=hp&q=%22meslekler%22&q=o&aqi=&aql=&oq=&gs_rfai=&fp=ec029f097b07c6a6](http://www.google.com.tr/#hl=tr&source=hp&q=%22meslekler%22&q=o&aqi=&aql=&oq=&gs_rfai=&fp=ec029f097b07c6a6), (12.05.2010).
24. <http://www.main-board.eu/guncel-sorunlar-ve-hayat/59786-turkiyede-en-guvenilir-meslek-ogretmenlik.html>, (12.08.2010).
25. <http://www.mevzuat.gov.tr>, (12.05.2010).
26. <http://tr.wikipedia.org/wiki/Akademisyen>, (12.05.2010).
27. <http://www.yok.gov.tr/content/view/435/183/lang,tr/> (12.05.2010).